A glossary of some Punjabi words

K S Sarkaria

March 15, 2014. Once again disappointment was in store for me when I checked my answers to ਸ਼ਬਦ ਪਹੇਲੀ-57 against those—see scans below—that appeared in the ਸਤਰੰਗ section of today's ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ. Yet again—see **Nota Bene**, this Shabd Paheli now appears on Saturdays instead of Sundays, and that too only every other week—I had failed to get this children's puzzle a 100 % right !

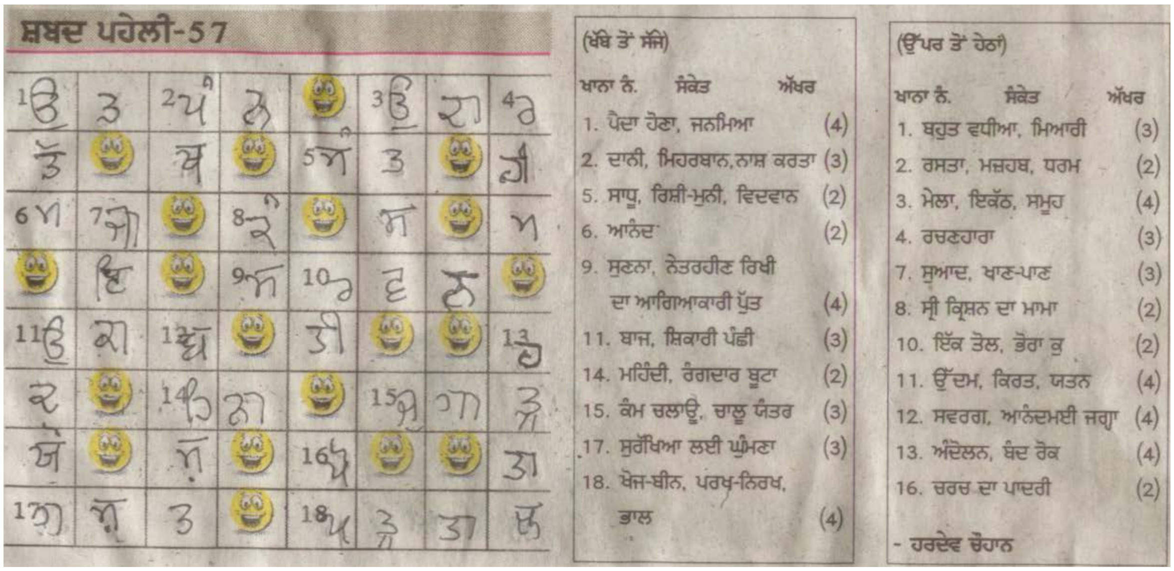
ਸ਼ਬਦ ਪਹੇਲੀ-57

(ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ)

ਖਾਨਾ ਨੰ. ਸੰਕੇਤ ਅੱਖਰ

1. ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ, ਜਨਮਿਆ (4)
2. ਦਾਨੀ, ਮਿਹਰਬਾਨ,ਨਾਸ਼ ਕਰਤਾ (3)
5. ਸਾਧੂ, ਰਿਸ਼ੀ-ਮੁਨੀ, ਵਿਦਵਾਨ (2)
6. ਆਨੰਦ (2)
9. ਸੁਣਨਾ, ਨੇਤਰਹੀਣ ਰਿਖੀ ਦਾ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਪੁੱਤ (4)
11. ਬਾਜ, ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਪੰਛੀ (3)
14. ਮਹਿੰਦੀ, ਰੰਗਦਾਰ ਬੂਟਾ (2)
15. ਕੰਮ ਚਲਾਊ, ਚਾਲੂ ਮੰਤਰ (3)
17. ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਘੁੰਮਣਾ (3)
18. ਖੋਜ-ਬੀਨ, ਪਰਖ-ਨਿਰਖ, ਭਾਲ (4)

(ਉੱਪਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ)

ਖਾਨਾ ਨੰ. ਸੰਕੇਤ ਅੱਖਰ

1. ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ, ਮਿਆਰੀ (3)
2. ਰਸਤਾ, ਮਜ਼ਹਬ, ਧਰਮ (2)
3. ਮੇਲਾ, ਇਕੱਠ, ਸਮੂਹ (4)
4. ਰਚਣਹਾਰਾ (3)
7. ਸੁਆਦ, ਖਾਣ-ਪਾਣ (3)
8. ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮਾਮਾ (2)
10. ਇੱਕ ਤੋਲ, ਭੋਰਾ ਕੁ (2)
11. ਉੱਦਮ, ਕਿਰਤ, ਯਤਨ (4)
12. ਸਵਰਗ, ਆਨੰਦਮਈ ਜਗ੍ਹਾ (4)
13. ਅੰਦੋਲਨ, ਬੰਦ ਰੋਕ (4)
16. ਚਰਚ ਦਾ ਪਾਦਰੀ (2)

- ਹਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ

ਸ਼ਬਦ ਪਹੇਲੀ-57 ਦਾ ਉੱਤਰ

1 ਉ	ਤ	2 ਪੰ	ਨ		3 ਉ	ਦਾ	4 ਰ
ਭ		ਥ		5 ਸੰ	ਤ		ਚੇ
6 ਮ	7 ਜਾ		8 ਕੰ		ਸ		ਤਾ
	ਇ		9 ਸ	10 ਰ	ਵ	ਣ	
11 ਉ	ਕਾ	12 ਬ		ਡੀ			13 ਹ
ਦ		14 ਹਿ	ਨਾ		15 ਜੁ	ਗਾ	ੜ
ਮੋ		ਸ਼		16 ਪੋ			ਤਾ
17 ਗ	ਸ਼	ਤ		18 ਪ	ੜ	ਤਾ	ਲ

But is ਉਤਮ—1 Down—**correct?** The current spelling is ਉੱਤਮ, so I had—ever so gingerly!—moved that ਅਧਕ into the next square to prevent 1 Across from becoming incorrect. However page 7 of the ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ (1930) of Bhai Kahan Singh gives us references in the *Sri Guru Granth Sahib* where this word is indeed also spelled as ਉਤਮ or even ਉਤਮੁ.

What about more up-to-date dictionaries? Punjabi has evolved a lot since 1930 but, incredibly, it seems to have ***no current and standard dictionary of its own ...*** Yes, there are some so-so dictionaries linking it to *other* languages, particularly English, for example, the popular on-line ***Shabdkosh***, and the ਪੰਜਾਬੀ-ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੋਸ਼ compiled by Major Gurmukh Singh and edited and published by Punjabi University, Patiala, in 1994 : *the word* ਉਤਮ *is not to be found in either dictionary.*

On the other hand, ਰਚੇਤਾ—4 Down—*is not in Kahan Singh's dictionary* -- he gives instead ਰਚਕ -- *is in Gurmukh Singh's, but is not in the on-line offering.* In fact it was my inability to find an apt derivative of ਰਚਨਾ in this `convenient' on-line dictionary that had made me think of ਰਹੀਮ or compassionate God, the ਰਚਣਹਾਰਾ. Yes, this is a bit of a stretch, but I can console myself with the thought that Kahan Singh would have got it wrong too : he would have filled in ਰਚਕ !

Finally, I'd changed ਸਰਵਣ—9 Across—which was correct to ਸਰਵਨ -- I am often in two minds when it comes to ਨ or ਣ -- only on the advice of an avid singer of Punjabi folk songs ! Kahan Singh's ਕੋਸ਼, see p. 148, says *both spellings are equally good*, and Gurmukh Singh has *only* ਸਰਵਨ ਕਰਨਾ, to hear, listen to, on p. 98, while the cutting-edge on-line dictionary again says Sorry to both words.

Ideally, a puzzle should have one and only one correct answer. Keeping the white squares linked to each other -- as in English crosswords – is a step in this direction, but you'll note that in number 57 the white squares partition into ***three components!*** Also, I *must* point out -- because it reassures me that even the best of us are prone to the foot-in-the-mouth disease -- that **57** ***is Grothendieck's prime number!*** Also that, Hardev Chauhan *has* in fact lately been trying, more and more often, to keep the white squares of his crosswords linked to each other : for example, this is so for the very next ਸ਼ਬਦ ਪਹੇਲੀ-58, whose grid is drawn in *Nota Bene*.

I think I've solved **number 58** ***too!*** My across answers are, in order, ਅਸਲਾ, ਤੜੀ, ਜਲਾਵਤਨ, ਲਕਵਾ, ਖਾਤਾ, ਬਦੀ, ਰੋਹ, ਬਾਹੂ, ਨਰਸਾਂ, ਹੱਲਾ, ਮਧਾਣੀ, ਦਲੇਰ and ਕਲਾਕਾਰ, while the down answers are ਅਕਲ, ਲਾਜਵਾਬ, ਹਵਨ, ਤਨਖਾਹ, ਦੀਨ, ਰੋਸਾਂ, ਬਾਜ਼ੂ-ਬੰਦ, ਰਮਣੀਕ, ਤਾਲਾ, ਨਿਮਰ and ਹੱਲਕਾ. So, *once again, fingers crossed till* March 29, 2014 when the answers to no. 58 should appear ... (*)

www.kssarkaria.org

Regarding the glossary which is appended:--

These are almost all the **words in Pahelis no. 33 onwards with the clues of Hardev Chauhan serving as their definitions.** I've simply sorted them into sets per the *first* letter, of the core 35-letter alphabet, occuring in them. Hopefully, I'll fine tune the order, also correct the errors that must have crept in because the typing was done very hastily, as I keep on updating this list ... *The state of lexicography in this beautiful language of ours being what it is*—sad—*this glossary may be found useful even by those who are* ***not*** *into doing this or any other crossword ...*

(*) March 29, 2014: **EYPHKA!** However the answer to ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ was not quite the obvious plural ਨਰਸਾਂ but the respectful singular ਨਰਸ ...

ੳ

ਉਘਾ = ਮਸ਼ਹੂਰ, ਨਾਮਵਰ

ਉਚਾਟ = ਉਪਰਾਮ, ਉਦਾਸ

ਉਜਰਤ = ਮਜਦੂਰੀ, ਵੇਤਨ, ਦਿਹਾੜੀ

ਉਜੱਡ = ਮੂਰਖ, ਬੇਵਕੂਫ਼, ਅਨਪੜ੍ਹ

ਉਚਿਤ = ਜਾਇਜ਼, ਵਾਜਬ

ਉਮੰਗ = ਖ਼ਾਹਿਸ਼, ਚਾਹਤ

ਉਤਪੰਨ = ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ, ਜਨਮਿਆ

ਉਦਾਰ = ਦਾਨੀ, ਮਿਹਰਬਾਨ, ਨਾਸ਼ ਕਰਤਾ

ਉਕਾਬ = ਬਾਜ, ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਪੰਛੀ

ਉਦਯੋਗ = ਉੱਦਮ, ਕਿਰਤ, ਯਤਨ

ਉਤਸਵ = ਮੇਲਾ, ਇਕੱਠ, ਸਮੂਹ

ਅ

ਆਰਤੀ = ਉਪਮਾ, ਪੂਜਾ

ਆਸ = ਉਮੀਦ, ਟੇਕ

ਅਰਦਾਸ = ਅਰਜ਼, ਬੇਨਤੀ

ਆਰਾ = ਲੱਕੜੀ ਚੀਰਨ ਵਾਲਾ ਯੰਤਰ

ਆਸਕਰ = ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫ਼ਿਲਮ ਐਵਾਰਡ

ਆਸਟਰੇਲੀਆ = ਦੇਸ਼, ਜਿੱਥੇ ਸਫ਼ੈਦੇ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਚੋ ਸੋਣ ਕਣ ਮਿਲੇ ਹਨ

ਅਸੀਸੀ

ਅਸੁਹ

ਆਦਰ = ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ

ਆਰੀ = ਦੰਦੇਦਾਰ ਸੰਦ

ਅੜੀ = ਜਿੱਦ, ਮਰਜ਼ੀ ਪੁਗਾਉਣੀ

ਆਬਨੂਸ = ਕੀਮਤੀ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੱਕੜੀ ਵਾਲਾ ਰੁੱਖ, ਐਬਨੀ

ਅਕਾਲ = ਕਾਲ ਰਹਿਤ, ਅੰਤ-ਵੇਲਾ

ਆਲਸ = ਸੁਸਤੀ, ਕੰਮ ਤੋ ਜੀਅ ਚੁਰਾਉਣਾ

ਆਰਸੀ = ਸ਼ੀਸ਼ਾ

ਆਸ = ਉਮੀਦ, ਟੇਕ

ਆਸਰਾ = ਸਹਾਰਾ

ਅਕਬਰ = ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ

ਅਲਬੇਲਾ = ਮਸਤ-ਮੌਲਾ, ਬੇਫਿਕਰ

ਅਰਸ਼

ਅਸਲਾ = ਹਥਿਆਰ, ਗੋਲੀ-ਸਿੱਕਾ

ਅਕਲ = ਵਿਦਵਤਾ, ਸਿਆਣਪ, ਬੁੱਧੀ

ਅਮਿੱਟ = ਕਦੇ ਨਾ ਮਿਟਣ ਵਾਲਾ, ਅਟੱਲ, ਸਥਾਈ

ਅਫਾਰਾ = ਇੱਕ ਬੀਮਾਰੀ, ਪੇਟ ਫੁੱਲ ਜਾਣਾ

ਅਮਲ = ਖਟਾਈ, ਕਰਮ, ਨਸ਼ਾ

ਅਲਗੋਜਾ = ਬੰਸਰੀ, ਮੁਰਲੀ, ਸਾਜ਼

ਅਸਫਲ = ਨਿਸਫਲ, ਨਿਕੰਮਾ

ਅੜੀ = ਹੱਠ, ਜਿੱਦ

ੲ

ਇੰਚ = ਫੁੱਟ ਦਾ ਬਾਰਵਾਂ ਹਿੱਸਾ, ਇੱਕ ਨਾਪ

ਇੰਫਾਲ = ਮਨੀਪੁਰ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ

ਈਰਖਾ = ਘ੍ਰਿਣਾ, ਨਫ਼ਰਤ, ਸਾੜਾ

ਈਸਾ = ਈਸਾਈਆਂ ਦੇ ਗੁਰੂ

ਇਜੜ

ਈਨ

ਇਲਮ

ਸ

ਸੁੰਡ = ਹਾਥੀ ਦਾ ਅੰਗ, ਕੀੜਾ, ਮਸਾਲਾ

ਸ਼ਾਨ = ਉਪਮਾ, ਟੌਹਰ

ਸਰਫਾ = ਕੰਜੂਸੀ, ਕਿਰਸ, ਸੂਮਪੁਣਾ

ਸ਼ਕ = ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੀ

ਸਕਾ = ਮਾਂ-ਪਿਓ ਜਾਇਆ, ਸੰਗੀ, ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ

ਸੰਤ = ਸਾਧੂ, ਫ਼ਕੀਰ, ਮਹਾਤਮਾ

ਸ.ਲ = ਦੁੱਖ, ਤਕਲੀਫ਼

ਸਲਾਖ = ਲੋਹ-ਡੰਡੀ, ਸੀਖ

ਸਕ = ਛਿਲਕਾ, ਦੰਦਾਸਾ

ਸੰਤੋਖ = ਸਬਰ, ਸਮੇਟਣਾ

ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ = ਤਲਵਾਰ, ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ

ਸੰਖ = ਪੂਜਾ-ਸਾਜ਼, ਇੱਕ ਗਿਣਤੀ

ਸੰਗਤ = ਸਾਥ, ਇਕੱਠ, ਸਮੂਹ

ਸ਼ਨਿਕ =

ਸੰਦੂਕੜੀ = ਛੋਟਾ ਬਕਸਾ

ਸੇਰ = ਇੱਕ ਪੁਰਾਤਨ ਤੋਲ

ਸੰਗਲ = ਕੁੰਡੇਦਾਰ ਜੰਜ਼ੀਰ

ਸਾਗਰ = ਸਮੁੰਦਰ

ਸੰਗ = ਸਾਰ, ਪੱਥਰ, ਸ਼ਰਮ

ਸਹਿਮਤ

ਸੀਭਾ

ਸ਼ਾਨ

ਸ਼ਿਵ = ਇੱਕ ਦੇਵਤਾ, ਕਾਰਤਿਕੇ ਦਾ ਪਿਤਾ

ਸਾਰ = ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਨਿਚੋੜ

ਸਮਾਪਤ = ਅੰਤ, ਖ਼ਤਮ

ਸਕਾ = ਮਾਂ ਪਿਉ ਜਾਇਆ

ਸੱਮਨ = ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂ, ਕਚਹਿਰੀ ਦਾ ਬੁਲਾਵਾ

ਸੂਰਬੀਰ = ਬਹਾਦਰ, ਦਲੇਰ

ਸਮਾ = ਵਕਤ, ਵੇਲਾ

ਸਰਲ = ਆਸਾਨ, ਸੌਖਾ

ਸਫਾ = ਵਰਕਾ, ਕਾਗਜ਼

ਸਮਰੱਥਾ = ਤਾਕਤ, ਸ਼ਕਤੀ, ਪਹੁੰਚ

ਸਰਕਸ = ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆ ਦੇ ਕੌਤਕ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ

ਸਮੁੰਦਰ = ਸਾਗਰ, ਜਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ

ਸਿੱਕ = ਖਾਹਸ਼, ਚਾਹਤ, ਪ੍ਰੇਮ, ਰੁਚੀ

ਸੁਦਾਮਾ

ਸੁਰਤ

ਸਤਰ

ਸਖੀ

ਸੌਂਫ਼ = ਇੱਕ ਦਵਾਈ ਬੀਜ

ਸਿਆਲ = ਸਰਦੀ

ਸੀਰਤ = ਸੁਭਾਉ, ਆਦਤ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ

ਸੰਤ = ਸਾਧੂ, ਰਿਸ਼ੀ-ਮੁਨੀ, ਵਿਦਵਾਨ

ਸਰਵਣ = ਸੁਣਨਾ, ਨੇਤਰਹੀਣ ਰਿਖੀ ਦਾ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਪੁਤ

ਸਾਖੀ = ਗੁਰੂ-ਕਥਾ, ਗਾਥਾ

ਸਫਰ = ਯਾਤਰਤ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ

ਸਾੜਾ = ਈਰਖਾ, ਜਲਣਾ

ਹ

ਹਰਕਾਰਾ = ਸੰਦੇਸ਼ ਵਾਹਕ

ਹਸ = ਹੱਡੀ, ਇੱਕ ਗਹਿਣਾ, ਹਾਸਾ

ਹੀਲਾ = ਚਾਰਾਜੋਈ, ਹੱਥ-ਪੈਰ ਮਾਰਨੇ

ਹਲਾਹਲ = ਸਮੁੰਦਰ ਮੰਥਨ ਵੇਲੇ ਨਿਕਲਿਆ ਜ਼ਹਿਰ

ਹਲਚਲ = ਹਿਲਜੁਲ, ਸਰਗਰਮੀ

ਹਾਲੀ = ਇੱਕ ਕਵੀ, ਕਿਸਾਨ

ਹਜੂਰ = ਪ੍ਰਤੱਖ, ਹਾਜ਼ਰ, ਸਤਿਕਾਰ ਬੋਧਕ

ਹੋਸ਼

ਹਜਰਤ

ਹਿਫਾਜਤ

ਹਮਲਾ = ਵਾਰ ਕਰਨਾ, ਚੜ੍ਹਾਈ

ਹਸ਼ਰ = ਹਾਲਤ, ਕਿਆਮਤ

ਹਿਮਾਕਤ = ਮੂਰਖਤਾ, ਅਗਿਆਨਤਾ

ਹਿਕਮਤ = ਹਕੀਮੀ, ਦਾਨਾਣੀ, ਚਤੁਰਾਈ

ਹਿਫਾਜ਼ਤ = ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸੰਭਾਲ

ਹਸਤੀ = ਹੋਂਦ, ਹਾਥੀ, ਸ਼ਖਸੀਅਤ

ਹੜੱਪਾ = ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਿੰਟਗੁੰਮਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁਰਾਤਨ ਨਗਰ ਜਿੱਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕਸਰ ਹੈ

ਹਕੀਕਤ = ਅਸਲੀਅਤ, ਸੱਚਾਈ

ਹਸ਼ਰ = ਹਾਲ, ਅੰਤ

ਹੁਨਰ = ਅਕਲ, ਸਿਆਨਪ, ਗੁਣ

ਹੁਸਨ = ਸੁੰਦਰਤਾ, ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ

ਹਰੜ = ਇੱਕ ਦਵਾਈ ਫਲ, ਹਾਥੀ ਦੀ ਚਿੰਘਾਰ

ਹੱਸਮੁੱਖ = ਦਿਲਦਾਰ, ਪ੍ਰਸੰਨਚਿੱਤ, ਖੁਸ਼

ਹਾਰ = ਪਸਤ, ਗਹਿਣਾ

ਹਾਤਮਤਾਈ = ਇੱਕ ਦਿਆਲੂ ਅਰਬੀ ਨੀਤੀਵਾਨ

ਹਾਜਮਾ = ਪਾਚਣ ਸ਼ਕਤੀ

ਹਸਰਤ

ਹੋਲੀ

ਹੜਤਾਲ = ਅਨਦੋਲਨ, ਬੰਦ ਰੋਕ

ਹਿਨਾ = ਮਹਿੰਦੀ, ਰੰਗਦਾਰ ਬੂਟਾ

ਹੱਲ੍ਹਾ = ਹਮਲਾ, ਧਾਵਾ ਬੋਲਣਾ

ਹੱਲਕਾ = ਹੌਲਾ, ਇਲਾਕਾ, ਪਾਗਲ

ਹਵਨ = ਅਗਨ ਪੂਜਾ, ਵੇਦ-ਮੰਤਰ

ਹਿਜਰਤ = ਵਿਛੋੜਾ, ਜੁਦਾਈ, ਵਿਯੋਗ

ਕ

ਕੀਟ = ਕੀੜੇ-ਮਕੌੜੇ

ਕੌਲਾ = ਬੁਰਜੀ, ਖੰਭਾ, ਇੱਕ ਬਰਤਨ

ਕਸੁੰਭਾ = ਸ਼ੋਖ ਪਰ ਕੱਚੇ ਰੰਗ ਵਾਲਾ ਫੁੱਲ, ਮਾਇਆ

ਕਾਲ ਚੱਕਰ = ਗਤੀ, ਸਮੇ ਦਾ ਗੇੜ

ਕੁਰਬਾਨੀ = ਬਲੀ, ਜਾਨ ਵਾਰਨੀ

ਕਸਮ = ਸੰਹੁ, ਇਰਾਦਾ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ

ਕਾਫ਼ਲਾ = ਯਾਤਰੀ ਸਮੂਹ

ਕਮਾਲ = ਵਧੀਆ, ਉੱਤਮ

ਕਾਇਰ = ਡਰਪੋਕ, ਫਾਡੀ

ਕੁੜਮ = ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਕੁੜੀ-ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਸਹੁਰਾ

ਕੰਮਚੋਰ = ਕੰਮ ਤੋਂ ਜੀਅ ਚੁਰਾਉਣ ਵਾਲਾ

ਕੁਬੇਰ = ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨਚੀ

ਕੰਤ = ਪਤੀ, ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ

ਕਾਰਾ = ਕੰਮ-ਕਾਜ, ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਜ

ਕੈਂਬਰਿਜ = ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ

ਕੈਂਠਾ = ਮਰਦਾਨਾ ਗਹਿਣਾ

ਕਹੀ = ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਖੇਤੀ-ਸੰਦ

ਕੌਮ = ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ

ਕਬੀਰ = ਇੱਸ ਭਗਤ ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੀਰੂ ਜੁਲਾਹੇ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ

ਕਬੀਲਾ = ਟੱਬਰ, ਕੁਨਬਾ

ਕਰਤੂਤ = ਬੁਰਾ ਕੰਮ, ਕਰਨੀ

ਕਪਟ = ਝੂਠ, ਫਰੇਬ

ਕੀਟ = ਕੀੜਾ, ਛੋਟਾ ਜੀਵ, ਅਦਨਾ

ਕਸਾਈ = ਜ਼ਾਲਮ, ਝਟਕਈ, ਤਰਸ-ਰਹਿਤ

ਕੱਦੂ = ਇੱਕ ਸਬਜ਼ੀ, ਝੋਨੇ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਕਰਬਲਾ = ਮੱਕੇ-ਮਦੀਨੇ ਵਾਂਗ ਸ਼ੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ

ਕਾਗ = ਕਾਂ

ਕਿਰਤ = ਕੰਮਕਾਜ, ਹੱਥ-ਕਮਾਈ

ਕਰਣ = ਦਾਨਵੀਰ, ਸੂਰਜ ਪੁੱਤਰ

ਕਾਨੂੰਗੋ = ਮਾਲ ਮਹਿਕਮੇ ਦਾ ਅਹੁਦੇਦਾਰ

ਕਿਰਸਾਨ = ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਕੁਰਾਨ = ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ

ਕਸਵੱਟੀ = ਸੋਨਾ ਪਰਖਣ ਵਾਲਾ ਪੱਥਰ

ਕੁਟੀਆ = ਘਰ, ਝੌਂਪੜੀ

ਕਦਰ = ਇੱਜ਼ਤ-ਮਾਣ, ਕੀਮਤ

ਕੇਕਈ = ਰਾਜਾ ਦਸ਼ਰਥ ਦੀ ਇੱਕ ਰਾਣੀ

ਕੀਮਤ = ਲਾਗਤ, ਖ਼ਰਚਾ

ਕੋਹਿਮਾ = ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ

ਕੀਮਾ = ਮਹੀਨ ਗੋਸ਼ਤ

ਕਾਤਲ = ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ

ਕਾਸਾ = ਕਾਸਰ, ਭਾਂਡਾ, ਲੋਟਾ

ਕਾਸ਼ਤ = ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਫਸਲ

ਕਹਿਰ = ਜ਼ੁਲਮ, ਜ਼ਿਆਦਤੀ

ਕੋਤਵਾਲ = ਅਦਾਲਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ, ਰਖਵਾਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਕੁਲ = ਖਾਨਦਾਨ, ਬੰਸ, ਜੋੜ

ਕੋਇਲ = ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲਾ ਪੰਛੀ

ਕੁਕਨੂਸ = ਇੱਕ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਚੀਨੀ ਪੰਛੀ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਚਿਤਾ ਦੀ ਰਾਖ ਤੋ ਮੁੜ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਕੌਲ = ਇਕਰਾਰ, ਫੁੱਲ, ਇੱਕ ਬਰਤਨ

ਕਣੀ = ਬੂੰਦ, ਕਿਣਕਾ, ਕਣ

ਕਾਜ = ਕੌਮ, ਰਸਮ

ਕਰਜ = ਉਧਾਰ

ਕਾਰਖਾਨਾ = ਫੈਕਟਰੀ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ

ਕਾਲ = ਸਮਾਂ, ਸੋਕਾ

ਕਸਰਤ = ਵਰਜਿਸ਼, ਦੰਡ-ਬੈਠਕਾਂ, ਕੰਮਕਾਜ

ਕਾਦਰ = ਸਿਰਜਣਹਾਰ, ਰੱਬ

ਕਾਫਲਾ = ਜਲੂਸ, ਸਮੂਹ ਯਾਤਰੀ

ਕਰਕ = ਪੀੜ, ਭੂ-ਰੇਖਾ, ਇਕ ਰਾਸ਼ੀ

ਕਿਆਮਤ = ਖਾਤਮਾ, ਤਬਾਹੀ, ਪਰਲੋ

ਕਲਿੰਗਾ

ਕਸਰ

ਕਟਾਰ

ਕਿਸਮਤ = ਨਸੀਬ, ਭਾਗ, ਲੇਖ

ਕੰਸ = ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮਾਮਾ

ਕਲਾਕਾਰ = ਹੁਨਰਮੰਦ, ਕਲਾ ਰੁਚੀਆਂ ਵਾਲਾ

ਕਮਲ = ਇੱਕ ਫੁਲ, ਇੱਕ ਆਸਣ

ਕਰਜਾ = ਰਿਣ, ਉਧਾਰ ਲਈ ਰਾਸ਼ੀ

ਕਰਾਮਾਤ = ਅਲੌਕਿਕ ਸ਼ਕਤੀ, ਕਰਿਸ਼ਮਾ

ਕਿਰਮ = ਕੀਟ, ਕੀੜੇ

ਕਿਤਾਬ = ਪੋਥੀ, ਪੁਸਤਕ

ਖ

ਖਪਤ = ਵਰਤੋਂ, ਖ਼ਰਚ

ਖੀਵਾ = ਖ਼ੁਸੀ ਚ ਬੇਹਾਲ ਹੋਣਾ

ਖਸ = ਇੱਕ ਸੁਗੰਧੀ-ਪੌਦਾ

ਖ਼ਲਕਤ = ਲੋਕਾਈ, ਹਜ਼ੂਮ, ਇਕੱਠ

ਖੇਤਰ

ਖੇਸ

ਖਾਈ = ਟੋਆ, ਖੱਡਾ

ਖਰਾ = ਸੁੱਚਾ, ਖਾਲਸ, ਸ਼ੁੱਧ

ਖ਼ਾਹਸ਼ = ਇੱਛਾ, ਚਾਹਤ

ਖਰਖਰਾ = ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੰਦੇਦਾਰ ਸੰਦ, ਝਾਵਾਂ

ਖੋਜੀ

ਖਪ

ਖੋਟਾ

ਖਾਤਾ = ਟੋਆ, ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ, ਲਿਖਤ

ਖਰਗੋਸ਼ = ਲੰਮੇ ਕੰਨਾਂ ਵਾਲਾ ਜੀਵ, ਸਹਿਆ

ਗ

ਗੁਰਮੁਖ = ਗੁਰੂ-ਸਿਖਿਆ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਗਾਥਾ = ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਥਾ, ਕਹਾਣੀ, ਬਾਤ

ਗੁਲਮਰਗ = ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਇਕ ਸੈਰਗਾਹ

ਗਧਾ = ਇੱਕ ਚੌਪਾਇਆ, ਮੂਰਖ

ਗਜ = ਹਾਥੀ, ਇੱਕ ਮਿਣਤੀ

ਗੋਤਾ = ਪਾਣੀ ਚ ਡੁਬਕੀ

ਗੋਸ਼ਤ = ਮੀਟ, ਮਾਸ

ਗਮੀ = ਉਦਾਸੀ, ਚਿੰਤਾ

ਗੁਰ = ਨੁਕਤਾ, ਭੈਤ

ਗਿਰਾਵਟ = ਨਿਘਾਰ, ਮਿਆਰ ਘਟਨਾ

ਗਿਰਜਾ = ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ

ਗੋਤ = ਜਾਤ, ਬਰਾਦਰੀ

ਗੰਗਟੋਕ = ਸਿੱਕਮ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ

ਗਰਦ = ਧੂੜ, ਕਣ, ਹਨੇਰੀ

ਗੁਲਾਮ = ਖਰੀਦਿਆ ਨੌਕਰ, ਅਧੀਨ

ਗੁਣ = ਚੰਗਿਆਈ

ਗਰੀਬ = ਛੋਟਾ, ਧਨ ਰਹਿਤ, ਅਦਨਾ

ਗੜ੍ਹੀ = ਛੋਟਾ ਕਿਲਾ

ਗਰਜ = ਲੋੜ, ਜ਼ਰੂਰਤ

ਗਰਬਾ = ਇੱਕ ਨਾਚ

ਗਤੀ

ਗਵਾਰ

ਗਸ਼ਤ = ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਘੁੰਮਣਾ

ਗੋਲਕ = ਬੁਗਣੀ, ਤਜੋਰੀ

ਘ

ਘੂਕੀ = ਨਸ਼ਾ, ਲੋਰ

ਘੜਾ

ਙ

ਚ

ਚਮਕੀਲਾ = ਭੜਕੀਲਾ, ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ

ਚੱਜ = ਸਲੀਕਾ, ਜੀਵਨ ਜਾਂਚ

ਚੇਲ਼ਾ = ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਸਿਸ਼

ਚਿੰਤਾ = ਫ਼ਿਕਰ

ਚਾਕਰੀ = ਗੁਲਾਮੀ, ਨੌਕਰੀ

ਚਰ = ਜੀਵ-ਜੰਤੂ

ਚਟਾਨ = ਪਹਾੜ, ਪੱਥਰ-ਟਿੱਲਾ

ਚਮਨ = ਬਾਗ, ਬਗੀਚਾ

ਚੋਖਾ = ਜ਼ਿਆਦਾ, ਬਹੁਤਾ

ਚੂਰਨ = ਮਸਾਲਾ, ਧੂਲ, ਪੀਸਿਆ ਪਦਾਰਥ

ਚੁਲਾ = ਵੱਡੀ ਹੱਡੀ

ਛ

ਜ

ਜਸ = ਉਪਮਾ, ਵਡਿਆਈ

ਜੀਭ = ਸੁਆਦ-ਅੰਗ, ਜੀਵ-ਅੰਗ

ਜਬਰ = ਜ਼ੁਲਮ, ਜ਼ਿਆਦਤੀ

ਜਖੀਰਾ = ਭੰਡਾਰ, ਇੱਕਠ ਕਰਨਾ

ਜਲਜਲਾ = ਭੂਚਾਲ, ਹਿਲਜੁਲ

ਜੰਤੂ = ਜੀਵ

ਜੰਨਤ = ਸਵਰਗ

ਜਵਾਲਾ = ਅਗਨੀ, ਅੱਗ

ਜਰੀ = ਸਵਰਨ-ਤੰਦੀ ਵਸਤਰ, ਬਰਦਾਸ਼ਤ

ਜਲੰਧਰ = ਸਮੁੰਦਰ-ਪੁੱਤਰ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ੀ, ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ

ਜਾਹਲ = ਮੂਰਖ, ਅਗਿਆਨੀ

ਜਾਗੋ = ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ

ਜਮ = ਰੂਹ ਲੈ ਜਾਨ ਵਾਲੇ ਦੂਤ

ਜਨਕ = ਗਿਆਨੀ, ਸੀਤਾ ਦਾ ਪਿਤਾ

ਜੋਗੀ = ਤਪੱਸਵੀ, ਸਾਧੂ

ਜੋਕਰ

ਜੁਪੀਟਰ = ਇੱਕ ਗ੍ਰਹਿ, ਇੱਕ ਸਕੂਟਰ

ਜਸ਼ਨ = ਰੌਣਕ-ਮੇਲਾ, ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਣੀ

ਜਫਾ = ਜ਼ੁਲਮ, ਦੁਖ, ਕਸ਼ਟ

ਜਲੂਸ = ਇਕੱਠ, ਸਮੂਹਕ ਯਾਤਰਾ

ਜਲਵਾ = ਪ੍ਰਤਾਪ, ਟੋਹਰ, ਮਿਹਰ

ਜਾਇਕਾ = ਸੁਆਦ, ਮਜ਼ਾ

ਜਪ

ਜੁਗਾੜ = ਕੰਮ ਚਲਾਊ, ਚਾਲੂ ਯੰਤਰ

ਜਾਇਕਾ = ਸੁਆਦ, ਖਾਣ-ਪਾਣ

ਜਲਾਵਤਨ = ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ

ਜਲਚਰ = ਪਾਣੀ ਦੇ ਜੀਵ

ਜੋਕਰ = ਹਸਾਉਣਾ-ਕਿਰਦਾਰ

ਝ

ਝੰਡ = ਖੁੰਡਾ ਕਰਨਾ, ਖਿੱਲੀ ਉਡਾਉਣੀ, ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ

ਝੰਬ = ਵਾਛੜ, ਕੁੱਟਣਾ

ਞ

ਟ

ਟਕਾ = ਪੈਸਾ-ਧੇਲਾ

ਟਪੜੀ = ਕੁੱਲੀ, ਝੋਪੜੀ

ਟੀਸ = ਦਰਦ, ਪੀੜ, ਖਿੱਚ

ਟੋਲੀ = ਸਮੂਹ, ਇਕੱਠ

ਟੋਟਾ

ਟੋਪ

ਟਕਰ = ਠੋਕਰ, ਭੇਤ, ਮੁਕਾਬਲਾ

ਟੀਸੀ = ਉਚਾਈ, ਸਿਖਰ, ਚੋਟੀ

ਠ

ਡ

ਡਰਨਾ = ਰਾਖੀ ਲਈ ਖੜਾ ਢਾਂਚਾ, ਬੁੱਤ

ਡਰਪੋਕ = ਡਰਾਕਲ, ਡਰੂ

ਡੋਸਾ = ਇੱਕ ਦੱਖਣੀ ਪਕਵਾਨ

ਡਾਰ = ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ

ਡੋਰੀ = ਰੱਸੀ, ਲੱਜ, ਲਗਨ, ਪ੍ਰੀਤ

ਢ

ਣ

ਤ

ਤਰਸ = ਦਇਆ

ਤਪ = ਤਪੱਸਿਆ, ਭਗਤੀ

ਤਾਂਬਾ = ਇੱਕ ਧਾਤੂ

ਤਾਸ਼ = ਇੱਕ ਕਾਰਡ-ਪੱਤਾ ਖੇਡ

ਤਨ = ਜਿਸਮ, ਸਰੀਰ

ਤੰਬੂ = ਟੈਂਟ, ਆਰਜ਼ੀ ਛੱਤ

ਤਬਲਾ = ਇੱਕ ਸੰਗੀਤ ਸਾਜ਼

ਤੰਤੂ = ਬਾਰੀਕ ਨਾੜੀ, ਸੈੱਲ, ਪੱਠੇ

ਤਣੀ = ਫੀਤਾ, ਤਸਮਾ, ਡੋਰੀ

ਤਜਾਰਤ = ਵਪਾਰ, ਸੌਦਾਗਰੀ

ਤਰਲਾ

ਤਿਲਕ = ਟਿੱਕਾ, ਡਿੱਗਣਾ

ਤਰਲਾ = ਵਾਸਤੇ ਪਾਉਣਾ, ਮਿੰਨਤ ਕਰਨੀ

ਤਨ = ਜਿਸਮ, ਸਰੀਰ

ਤਵਾਰੀਕ = ਇਤਿਹਾਸ

ਤਰਸ = ਦਇਆ, ਰਹਿਮ

ਤਖਤ = ਸਿੰਘਾਸਨ, ਆਸਣ

ਤਿਲੀਅਰ = ਇੱਕ ਪੰਛੀ

ਤੰਗਲੀ = ਤੂੜੀ-ਪੱਠੇ ਸਾਂਭਣ ਵਾਲਾ ਸੰਦ

ਤਿਲ = ਤੇਲ-ਬੀਜ

ਤਾਰਾ = ਸਿਤਾਰਾ, ਪਿਆਰਾ

ਤਮਾ = ਮਾਮਚ, ਹਿਰਸ, ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ

ਤੀਲਾ = ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਬੂਟੀ, ਘਾਹ

ਤਰਤੀਬ = ਵਿਓਂਤ

ਤਾਲੀਮ

ਤਾਣ

ਤਾਲਾ

ਤੜੀ = ਧੌਂਸ, ਫੜ੍ਹ ਮਾਰਨੀ

ਤਲਖੀ

ਤਪ

ਤਰਲ

ਤਨਖਾਹ = ਵੇਤਨ, ਬੱਧੀ ਕਮਾਈ

ਤਾਲ੍ਹਾ = ਘਰ ਦਾ ਰਾਖਾ, ਜੰਦਰਾ

ਥ

ਥਾਲ = ਲੋਕਗੀਤ, ਪਲੇਟਨੁਮਾ ਬਰਤਨ

ਦ

ਦਾਜ = ਵਿਆਹ ਦੇ ਗਹਿਣੇ-ਵਸਤਰ

ਦਰਪਟ = ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਾਥ ਜੋਗੀ

ਦਾਤਾ = ਦੇਵਣਹਾਰ, ਦਾਨੀ

ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ = ਗਿਆਨਵਾਨ, ਫ਼ਿਲਾਸਫ਼ਰ

ਦੇਵਕੀ = ਵਾਸੂਦੇਵ ਦੀ ਪਤਨੀ

ਦਰਦ = ਪੀੜ, ਤਰਸ

ਦਮੋਦਰ = ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾਕਾਰ

ਦਿਆਲੁ = ਦਇਆਵਾਨ, ਸੁਖੀ, ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ

ਦੰਤ ਕਥਾ = ਮੂੰਹੋਂ-ਮੂੰਹ ਸੁਣੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ

ਦੰਗਾ = ਲੜਾਈ, ਫਸਾਦ

ਦਸ਼ਰਥ = ਸਰਵਣ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤੀ ਨਾਲ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਰਾਜਾ

ਦਗਾ = ਬੇਵਫ਼ਾਈ, ਧੋਖਾ

ਦਲੇਰ = ਉਤਸ਼ਾਹੀ, ਬਹਾਦਰ

ਧ

ਧਰਤੀ = ਪ੍ਰਿਥਵੀ, ਭੂਮੀ

ਧਾਂਕ = ਰੋਅਬ, ਸਿੱਕਾ ਜੰਮਣਾ

ਨ

ਨਰਕ = ਦੋਜਖ, ਮਾੜੀ ਅਵਸਥਾ

ਨਜਰਾਨਾ = ਤੋਹਫ਼ਾ, ਭੇਂਟਾ, ਸੋਗਾਤ

ਨੂਰ = ਚਾਨਣ, ਸੋਭਾ, ਚਮਕ

ਨੀਤ = ਸੋਚ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਨੀਰ = ਜਲ, ਪਾਣੀ

ਨੀਲਮ = ਕੀਮਤੀ ਪੱਥਰ, ਨਗ

ਨਦੀ = ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੋਮਾ

ਨਾਸਾ = ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਪੁਲਾੜ ਕੇਂਦਰ

ਨਾਨ = ਤੰਦੂਰੀ ਰੋਟੀ

ਨਾਮਦੇਵ = ਇੱਕ ਭਗਤ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ)

ਨਾਸ = ਸਾਹ-ਅੰਗ, ਤਬਾਹ ਕਰਨਾ

ਨਾਦੇੜ = ਅਬਚਲ ਨਗਰ

ਨਾਜ਼ੁਕ

ਨਾਦ = ਧੁਨੀ, ਆਵਾਜ਼, ਗੂੰਜ, ਸਵਰ

ਨਾਕਾ = ਪਹਿਰਾ, ਰਖਵਾਲੀ, ਰੋਕ

ਨਦਰ = ਮਿਹਰ, ਦਇਆ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਕਿਰਪਾ

ਨੇਕ = ਈਮਾਨਦਾਰ, ਸ਼ਰੀਫ਼

ਨਰਮਾ = ਕਪਾਹ

ਨੈਣ	=	ਅੱਖ
ਨਕੇਲ	=	ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਟਾ
ਨੂਹ	=	ਪਰਲੋ ਵੇਲੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪੈਗੰਬਰ
ਨੈਲਸਨ ਮੰਡੇਲਾ	=	ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੇ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਇਕ
ਨਮੂਨਾ	=	ਵੰਨਗੀ, ਸਮਾਨਤਾ, ਪੈਟਰਨ
ਨਮੀ	=	ਸਿੱਲ੍ਹ, ਗਿੱਲਾਪਣ
ਨਰਸ	=	ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਹਾਇਕ, ਰੋਗਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ
ਨਾਰਾਇਣ	=	ਕਰਤਾਰ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ
ਨਰਕ	=	ਗੁਰਬਤ, ਮਾੜੀ ਸਥਿਤੀ, ਕਸ਼ਟ, ਦੋਜ਼ਖ
ਨਿਮ	=	ਇੱਕ ਦਵਾਈਦਾਰ ਰੁੱਖ
ਨੀਰ		
ਨਫਾ		
ਨਿਮਰ	=	ਨਿਮਰਤਾ, ਹਲੀਮੀ ਵਾਲਾ
ਨਾਜ਼ੁਕ	=	ਪਤਲਾ, ਕੋਮਲ, ਮੁਲਾਇਮ

ਪ

ਪਟੀ	=	ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਵਿ ਰੂਪ, ਫੱਟੀ
ਪਹਿਰ	=	ਸਮਾਂ ਵੰਡ, ਵਕਤ, ਘੜੀ
ਪਰਮ ਪਦ	=	ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਇੱਕਮਿਕ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ
ਪਤ	=	ਇੱਜ਼ਤ, ਪੱਤੇ
ਪਦਮ	=	ਕਮਲ ਫ਼ੁੱਲ, ਇਕ ਸੰਖਿਆ, ਰੇਖਾ
ਪੁਗ	=	ਮੱਛੀ ਅੱਤੇ ਟਿੱਢ ਦਾ ਬੱਚਾ
ਪੋਰਸ	=	ਸਿਕੰਦਰ ਨਾਲ਼ ਮੱਥਾ ਮਾਉਣ ਵਾਲਾ ਰਾਜਾ

ਪਲੇਠਾ = ਵੱਡਾ, ਪਹਿਲੀ ਔਲਾਦ

ਪਾਵਨ = ਪਵਿੱਤਰ

ਪੈਲੀ = ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਭੂਮੀ

ਪੈਲ = ਫਲ ਪਕਵਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ

ਪਤੀਸਾ = ਇੱਕ ਮਠਿਆਈ

ਪਿਤਰ = ਸਵਰਗੀ, ਪਰਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ

ਪਰਾਤ = ਇੱਕ ਰਸੋਈ-ਬਰਤਨ

ਪਿਤਾ = ਬਾਪ, ਪਿਓ, ਇੱਕ ਅੰਗ

ਪਲੀ = ਘਿਓ-ਤੇਲ ਕੱਢਣ ਵਾਲੀ ਕੜਛੀ

ਪਾਣ = ਪੱਠ, ਮੁਲੰਮਾ

ਪਾਕ = ਪਵਿੱਤਰ, ਬੇਐਬ

ਪੈਨਾ = ਇੱਕ ਭਗਤ

ਪੀਜਾ = ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਕਵਾਨ

ਪਰਤ = ਤਹਿ, ਮੁੜਨਾ

ਪਤੰਗਾ = ਕੀਟ, ਉੱਡਣਾ ਜੀਵ

ਪਾਪ = ਵੈਰ, ਅਨਿਆਂ, ਬੁਰਾ ਕਰਨਾ

ਪਤਾ

ਪਲੀ

ਪੋਰਸ

ਪੜਤਾਲ = ਖੋਜ-ਬੀਨ, ਪਰਖ-ਨਿਰਖ, ਭਾਲ

ਪੋਪ = ਚਰਚ ਦਾ ਪਾਦਰੀ

ਪੀਪਾ = ਇਕ ਭਗਤ, ਡੱਬਾ

ਪਾਰਸੀ = ਪਾਰਸ (ਫਾਰਸ) ਦੇ ਵਸਨੀਕ, ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮੁਰਦੇ ਅੰਤਮ ਰਸਮਾਂ ਲਈ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ

ਫ

ਫਾਰਮ = ਅਰਜ਼ੀ ਪੱਤਰ, ਖੇਤੀ-ਘਰ

ਫੌਤ = ਸੁਆਸ ਤਿਆਗਣੇ , ਮੌਤ

ਫੋਜ = ਲਸ਼ਕਰ, ਰਾਖੇ, ਸਿਪਾਹੀ

ਫਰਸ਼ = ਧਰਤੀ, ਜ਼ਮੀਨ

ਫੁਲਕਾ = ਰੋਟੀ, ਚਪਾਤੀ

ਫਾਕਾ = ਭੁੱਖੇ ਰਹਿਣਾ, ਵਰਤ

ਫਾਸਲਾ = ਅੰਤਰ, ਦੂਰੀ

ਫਾਸਲਾ

ਫੀਤਾ = ਟੇਪ, ਤੋੜਾ

ਫਾੜੀ

ਫਤਵਾ = ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ, ਹੁਕਮ

ਫਰਜ = ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ. ਖਰਤੱਵ

ਬ

ਬੁਰ = ਅੰਬ-ਰੁੱਖ ਦੇ ਫੁੱਲ, ਵਾਧਾ, ਕਣ

ਬੁਥਾ = ਘ੍ਰਿਣਾਵਾਚਕ ਮੁੱਖ, ਮੂੰਹ

ਬੇਲੀ = ਸਾਥੀ, ਸੰਗੀ

ਬੋਲ = ਬਾਣੀ, ਸ਼ਬਦ

ਬੋਲਾ = ਸੁਣਨ ਤੋ ਅਪਾਹਜ

ਬਾਲਕ = ਬੱਚਾ, ਬਾਲ

ਬਰਲ = ਪਾਗਲਪਣ

ਬਾਈਬਲ = ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ

ਬਾਤ = ਕਹਾਣੀ, ਕਿੱਸਾ

ਬੀਨ = ਸਪੇਰਾ-ਸਾਜ

ਬੇਲੀ

ਬੇਗੁਨਾਹ

ਬਦਕਾਰ = ਮਾੜੇ ਆਚਰਨ ਵਾਲਾ

ਬਰੂਦ = ਅਸਲਾ, ਗੋਲੀ-ਸਿੱਕਾ

ਬਦਸਲੂਕੀ = ਦੁਰਵਿਹਾਰ, ਮਾੜਾ ਵਰਤਾਓ

ਬਲੂਤ = ਜਰਮਨੀ ਦਾ ਕੌਮੀ ਰੁਖ

ਬਲ = ਸ਼ਕਤੀ, ਜ਼ੋਰ

ਬਿਲ = ਰਸੀਦ, ਫੁੱਲ, ਖੁੱਡ

ਬਿਹਾਰ = ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਜਿੱਥੇ ਪਾਟਲੀ ਪੁੱਤਰ, ਨਾਲੰਦਾ ਤੇ ਵਿਕਰਮਸ਼ਿਲਾ ਨਾਮਕ ਵਿਦਿਅਕ ਕੇਂਦਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ

ਬਸਤਾ = ਝੋਲਾ, ਬੈਗ, ਥੈਲਾ

ਬੀਰ = ਬਹਾਦਰ, ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ

ਬੋੜਾ = ਦੰਦ ਰਹਿਤ

ਬੀਰਬਲ = ਅਕਬਰ ਦਾ ਚਹੇਤਾ ਮੰਤਰੀ

ਬਕਵਾਸ = ਬੇਤੁਕੀ, ਬੇਲੋੜੀ ਗੱਲਬਾਤ

ਬੋਕ = ਉਠ

ਬੰਮ = ਗੋਲਾ, ਬਾਰੂਦ, ਮਾਰੂ

ਬਸਤੀ = ਇਲਾਕਾ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਥਾਂ

ਬਾਜੀਗਰ

ਬਬਾਣ

ਬਹਿਸ਼ਤ = ਸਵਰਗ, ਆਨੰਦਮਈ ਜਗ੍ਹਾ

ਬਾਜ਼ੂਬੰਦ = ਬਾਂਹ ਦਾ ਗਹਿਣਾ

ਬਾਹੂ = ਪੁਰਾਤਨ ਕਵੀ, ਸੁਲਤਾਨ

ਬਦੀ = ਬੁਰਾਈ, ਜ਼ੁਲਮ

ਬਰਕਤ = ਵਾਧਾ, ਕਿਰਪਾ, ਸੰਖਿਆ

ਬੇੜਾ = ਵੱਡੀ ਕਿਸ਼ਤੀ, ਬੇੜੀ

ਬੇਗੁਨਾਹ = ਮਾਸੂਮ, ਬੇਦੋਸ਼ਾ

ਬਗਦਾਦ = ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਿੱਠੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਖੂਹ ਵਾਲਾ ਅਸਥਾਨ, ਦਜਲਾ ਤੇ ਫਰਾਤ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ

ਭ

ਭਵਨ = ਇਮਾਰਤ, ਬਿਲਡਿੰਗ

ਭਰੂਣ = ਕੁੱਖ ਵਿਚਲਾ ਜੀਵ

ਭੁਰ = ਹਲਕੀ ਫੁਹਾਰ, ਬਾਰਸ਼

ਭੁਗੋਲ = ਧਰਤੀ ਨਾਲ਼ ਸਬੰਧਤ, ਭੂੰ ਮੰਡਲੀ ਵਿਸ਼ਾ

ਭਾਸ਼ਾ

ਭੇਤ = ਰਾਜ, ਗੁੱਝੀ ਗੱਲ

ਭੇਸ਼ = ਰੂਪ ਵਟਾਉਣਾ

ਭੀਖ = ਦਾਨ, ਮੰਗਣਾ

ਭਾਲਾ = ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ, ਨੇਜ਼ਾ

ਭਾਈਵਾਲ = ਹਿੱਸੇਦਾਰ, ਸਾਂਝਦਾਰ

ਭਰੀ = ਪੰਡ, ਸੰਪੂਰਨ, ਨੱਕੋ-ਨੱਕ

ਭਗਤ

ਭੋਰ = ਸਵੇਰ, ਚੂਰ-ਚੂਰ

ਭੰਡ = ਨਰਮਚੀ, ਹਸਾਉਣਾ ਕਿਰਦਾਰ

ਮ

ਮਨਮੁਖ = ਮਾਇਆ ਦੇ ਪਿਛੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ

ਮਿਰਚ = ਇੱਕ ਤਿੱਖੀ ਸਬਜ਼ੀ

ਮਤ = ਅਕਲ, ਨਸਹਿਤ, ਧਰਮ

ਮੁਦਰਾ = ਕਰੰਸੀ, ਧਨ, ਪੈਸਾ-ਟਕਾ

ਮਾਹਰ = ਹੁਸ਼ਿਆਰ, ਕਾਬਲ, ਨਿਪੁੰਨ

ਮਿਹਰ = ਦਇਆ, ਕਿਰਪਾ, ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼

ਮੌਨ = ਚੁੱਪ, ਬੋਲ-ਰਹਿਤ

ਮਨ = ਚਿਤ, ਇਕ ਤੋਲ, ਮੋਟੀ ਰੋਟੀ

ਮਿਸ਼ਰ = ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਪਿਰਾਮਿਡਾਂ ਵਾਲਾ ਮੁਲਕ

ਮਹੇਸ਼ = ਇੱਕ ਦੇਵਤਾ, ਸ਼ਿਵ-ਸ਼ੰਕਰ

ਮਿਤ = ਮਿੱਤਰ, ਸੰਗੀ-ਸਾਥੀ

ਮਜੀਠ = ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਲਾ ਪੱਕਾ ਰੰਗ

ਮੰਜਰ = ਦ੍ਰਿਸ਼, ਝਲਕ

ਮੋਚ = ਪੈਰ ਦਾ ਮੁੜ ਜਾਣਾ

ਮੰਚ = ਪਲੇਟਫਾਰਮ, ਥੜ੍ਹਾ

ਮੋਮਿਨ = ਸ਼ਰਧਾਵਾਨ, ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ

ਮੁਰਾਰੀ = ਮੁਰ ਰਾਖਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ

ਮਾਮਲਾ = ਮਸਲਾ, ਟੈਕਸ

ਮੁਲ਼ਾਜਮ = ਕਰਮਚਾਰੀ, ਕਰਮੀ

ਮਾਲਾ = ਗਾਨੀ, ਮਣਕਾ-ਲੜੀ

ਮਤਾ = ਸਾਂਝਾ ਮਸ਼ਵਰਾ, ਫ਼ੈਸਲਾ

ਮਸਰੀ = ਇੱਕ ਦਾਲ, ਅਨਾਜ

ਮਤੀਰਾ = ਫਲ, ਹਦਵਾਣਾ

ਮੋਹ = ਪਿਆਰ, ਹੇਜ

ਮਦੀਨ = ਮਾਦਾ, ਨਾਰੀ-ਜੀਵ

ਮੀਨ = ਮਛਲੀ, ਕਿਸਮਤ-ਰਾਸ਼ੀ

ਮਹੂਆ

ਮਰੀਜ

ਮਜਾ = ਆਨੰਦ, ਸੁਆਦ

ਮਮੀ = ਦਵਾਈ ਨਾਲ ਸਾਂਭਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁਰਦਾ ਜਿਸਮ

ਮਾਚਸ = ਦੀਆ-ਸਲਾਈ, ਤੀਲੀ

ਮਧੂ = ਸ਼ਹਿਦ

ਮਹਿਕਮਾ = ਵਿਭਾਗ, ਸੰਸਥਾ

ਮਾਸਿਕ = ਮਹੀਨਾਵਾਰ

ਮੈਲ = ਗੰਦ, ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ

ਮੈਪਲ = ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਰੁੱਖ

ਮੂਰਖ = ਉਜੱਡ, ਬੇਸਮਝ, ਅਗਿਆਨੀ

ਮਹਿਮਾ = ਵਡਿਆਈ, ਸ਼ਾਨ, ਬਜ਼ੁਰਗੀ

ਮਾਤ = ਮਾਤਾ, ਹਰਾਉਣਾ

ਮਾਦਾ = ਮਦੀਨ, ਨਾਰੀ-ਤੱਤ

ਮਤਾਬੀ = ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ

ਮੁੰਦਰੀ = ਇੱਕ ਗਹਿਣਾ

ਮਰੀਜ = ਬੀਮਾਰ, ਰੋਗੀ

ਮਣ = ਚਾਲੀ ਸੇਰ ਦਾ ਤੋਲ

ਮੁੱਖੜਾ = ਚਿਹਰਾ, ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲ

ਮਜਾ = ਆਨੰਦ, ਸੁਆਦ

ਮਿਆਰ = ਗੁਣਵੱਤਾ, ਪਾਏਦਾਰ, ਉੱਚਤਾ

ਮਰੀਜ = ਬੀਮਾਰ. ਦੁਖਿਆਰਾ

ਮਿਰਗ = ਹਿਰਨ

ਮਸਲਾ

ਮਸਰ

ਮੂਰਤ

ਮਾਘ

ਮੂਕ

ਮਿਰਗ = ਹਿਰਨ, ਖੋਜ

ਮਧਾਣੀ = ਰਿੜਕਣ ਵਾਲਾ ਯੰਤਰ

ਮੂਲ = ਧਨ, ਜੜ੍ਹ, ਅਸਰ

ਮੂਸਲ = ਤੂੜੀ ਭੰਡਾਰ, ਕੁੱਪ

ਮਰਦਾਨਾ = ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸਾਥੀ

ਯ

ਰ

ਰਾਮਾਇਣ = ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕਥਾ

ਰਸੀਦ = ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪਰਚੀ

ਰਸਮ = ਚਲਣ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ਼

ਰਾਵੀ = ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇੱਕ ਦਰਿਆ

ਰਸੂਲ = ਨਬੀ, ਪੈਗੰਬਰ

ਰਸਾਤਲ = ਸੱਤਵਾਂ ਪਤਾਲ, ਨਰਕ

ਰਹਿਬਰ = ਰਾਹ ਦਸੇਰਾ, ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਕ

ਰੋਹ = ਗੁੱਸਾ, ਤੈਸ਼, ਵਿਰੋਧ

ਰੋਮ = ਮੁਸਾਮ, ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ

ਰਸ

ਰਗੀ

ਰਿਹਾਸਰ

ਰਮਜ਼ = ਇਸ਼ਾਰਾ, ਵਛਨ, ਗੁੱਝਾ ਭੇਤ

ਰਸਾਲੂ = ਪੂਰਨ ਦਾ ਭਾਈ, ਸਲਵਾਨ ਦਾ ਪੁਤਰ

ਰੀਸ = ਨਕਲ

ਰਸਦ = ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਸਮਾਨ

ਰਡਾਰ = ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਯੰਤਰ

ਰਾਜਸਥਾਨ = ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ

ਰਹਿਮਤ = ਮਿਹਰ, ਨਜ਼ਰ-ਏ-ਇਨਾਇਤ

ਰੀਤ = ਰਿਵਾਜ, ਚਲਣ

ਰਾਹਤ = ਬਚਾਓ, ਛੋਟ, ਇਮਦਾਦ

ਰਫਤਾਰ = ਗਤੀ, ਚਾਲ

ਰਥ = ਘੋੜਾ-ਗੱਡੀ, ਇੱਕ ਸਵਾਰੀ

ਰਮਤਾ = ਫਿਰਤੂ

ਰਸਾਲਾ = ਫ਼ੌਜੀ ਟੁਕੜੀ, ਕਿਤਾਬਚਾ

ਰਸੀਦ = ਪਰਚੀ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਰਾਗ = ਸੰਗੀਤ, ਸੁਰ, ਨਿਯਮਬੱਧ ਗਾਇਕੀ

ਰਦ = ਮੁਲਤਵੀ, ਰੋਕਣਾ

ਰਕਬਾ = ਖੇਤਰਫਲ, ਇਲਾਕਾ

ਰਕਸ = ਨਾਚ, ਪਛਾੜਨਾ, ਸਿੱਟਣਾ

ਰਕ

ਰਦ

ਰਜੀ

ਰਜਾ = ਕ੍ਰਿਪਾ, ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ

ਰਫ = ਕੱਚਾ, ਆਰਜ਼ੀ

ਰਚੇਤਾ = ਰਚਣਹਾਰਾ

ਰਤੀ = ਇੱਕ ਤੋਲ, ਭੋਰਾ ਕੁ

ਰੋਸਾਂ = ਵਿਰੋਧ, ਗੁੱਸਾ, ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ

ਰਮਣੀਕ = ਸੁੰਦਰ, ਮਨੋਹਰ, ਮਨਮੋਹਕ

ਰਸ਼ਕ = ਮਾਣ, ਆਦਰ ਯੋਗ

ਰਬਾਬ = ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਦਾ ਸਾਜ਼

ਰਫਲ = ਬੰਦੂਕ, ਹਥਿਆਰ

ਰਿਵਾਜ = ਰਸਮ, ਰੀਤ, ਚਲਣ

ਰੋੜਾ = ਵੱਟਾ, ਢੀਮ, ਰੋਕ

ਰਕਤਬੀਜ = ਆਪਣੀਆਂ ਲਹੂ-ਬੂੰਦਾਂ ਤੋਂ ਮੁੜ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਰਾਕਸ਼ਸ਼

ਰਿਖੀ = ਸੰਤ, ਮਹਾਤਮਾ

ਰੋਗੀ = ਬੀਮਾਰ, ਮਰੀਜ਼

ਲ

ਲਾਮਿਸਾਲ = ਬੇਜੋੜ, ਉੱਤਮ

ਲੇਖ = ਕਿਸਮਤ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰਚਨਾ

ਲਾਜ = ਇੱਜਤ

ਲ਼ਾਮ = ਲਸ਼ਕਰ, ਫ਼ੌਜ, ਲੜਾਈ

ਲਗਨ = ਸ਼ੌਕ, ਸ਼ੁਭ ਵੇਲਾ

ਲਾਜਵਾਬ = ਨਿਰਉੱਤਰ

ਲਘੂ = ਛੋਟਾ

ਲਾਸ਼ = ਮੁਰਦਾ, ਜਾਨ-ਰਹਿਤ

ਲਾਰੀ = ਬਸ, ਚੌਪਹੀਆ ਗੱਡੀ

ਲਕੜਬਘਾ = ਇੱਕ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ

ਲਾਂਘਾ = ਰਸਤਾ

ਲਾਭ = ਫਾਇਦਾ, ਨਫ਼ਾ

ਲਤਾ = ਵੇਲ

ਲਾਗਤ

ਲਕਵਾ

ਲ਼ੀਕ

ਲਹਿਰ

ਲਾਵਾ

ਲਾਜਵਾਬ = ਨਿਰਉੱਤਰ, ਅਹਿਮ

ਲਕਵਾ = ਬੀਮਾਰੀ, ਅਦਰੰਗ

ਲਹਿਰ = ਮੌਜ, ਵੇਗ, ਤਰੰਗ

ਲਤੀਫਾ = ਚੁਟਕਲਾ, ਹਾਸਾ-ਠੱਠਾ

ਲਤ = ਅੰਗ, ਮਾੜੀ ਆਦਤ

ਵ

ਵਿਕਾਸ = ਵਾਧਾ, ਪਾਸਾਰ, ਉਨੱਤੀ

ਵਿਸ਼ਣੂ ਚੱਕਰ = ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਮਿੱਤਰ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲਿਆ ਇੱਕ ਅਸਤਰ

ਵਤੀਰਾ = ਵਰਤੌਂ-ਵਿਹਾਰ, ਢੰਗ-ਤਰੀਕਾ

ਵਸਲ = ਮੇਲ, ਮਿਲਾਪ, ਅਭੇਦਤਾ

ਵਾਲੀ = ਵਾਰਿਸ, ਰਾਖਾ

ਵਿਰਲਾਪ = ਵੈਣ ਪਾਉਣੇ, ਰੋਣ-ਪਿੱਟਣ

ਵਿਦਵਾਨ = ਬੁੱਧੀਮਾਨ, ਪੰਡਤ, ਇਲਮੀ

ਵਿਸ਼ = ਜ਼ਹਿਰ

ਵਿਧਾਤਾ = ਕਰਤਾ, ਰਚੇਤਾ

ਵਾਜਬ = ਜਾਇਜ਼, ਉਚਿਤ

ਵਕੀਲ = ਦੂਤ, ਅਦਾਲਤੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਵਕਤ = ਸਮਾਂ, ਵੇਲਾ

ਵੰਸ = ਖਾਨਦਾਨ, ਕੁਲ

ਵਾਟ = ਰਸਤਾ, ਪੰਧ, ਪੈਂਡਾ

ਵਾਰ = ਹਮਲਾ, ਦਿਨ

ਵਾਜਾ = ਸੰਗੀਤ ਸਾਜ਼

ੜ